CHAI - Contextual Honor Codes for AI Literacy and Academic Integrity

Implementatietoolkit voor docenten

Lectoraat Learning Technology & Analytics

2026

let's change
YOU. US. THE WORLD.

DE HAAGSE HOGESCHOOL

CHAI - Contextual Honor Codes for AI Literacy and Academic Integrity

Implementatietoolkit voor docenten

Auteurs
Manika Garg, Sunčica Bruck, Theo Bakker

Afdeling
Lectoraat Learning Technology & Analytics, Centre of Expertise Global & Inclusive Learning

Datum
juli 2026

Type project
Onderzoeksproject

Versie
1.1

Inhoudsopgave

Voorwoord 4
1 Inleiding 5
1.1 Over CHAI 5
1.2 Wanneer gebruik je CHAI? 5
1.3 De methodiek in het kort 6
2 De sessie voorbereiden 7
2.1 Neem het voorbereidende materiaal door 7
2.2 Stel de lijst met cursusactiviteiten op 7
2.3 Informeer je studenten 7
3 De sessie uitvoeren 8
3.1 Zet de presentatie klaar 8
3.2 Introduceer het project en begeleid de stemming 8
3.3 Stel de definitieve Honor Code op en deel deze 8
4 Tot overeenstemming komen bij verschillende meningen 9
4.1 Een gestructureerd beslisproces 9
4.1.1 Route 1: Volledige consensus 9
4.1.2 Route 2: Meerderheid - Compromis 9
4.2 Studenten die de sessie missen 10
5 De Honor Code herzien 10
5.1 Geplande momenten 10
5.2 Momenten naar aanleiding van gebeurtenissen 10
Bijlage: Honor Code-sjabloon 11

Voorwoord

Docenten en studenten komen de technologie dagelijks tegen, in opdrachten, projecten en bij de voorbereiding, maar vaak zonder een gedeeld beeld van wat wel en niet acceptabel is. Instellingsbeleid biedt richting, maar laat veel praktische vragen open op het niveau van de individuele cursus.

CHAI (Contextual Honor Codes for AI Literacy and Academic Integrity) is opgezet om dat gat te dichten. In plaats van regels van bovenaf op te leggen, nodigt CHAI docenten en studenten uit om samen te bepalen hoe GenAI in hun eigen leeromgeving gebruikt mag worden, en om die afspraken vast te leggen in een gezamenlijke Honor Code. Deze toolkit is het praktische resultaat van dat werk. De toolkit begeleidt docenten stap voor stap bij het voorbereiden, uitvoeren en opvolgen van een CHAI-sessie.

Wij danken de docenten en studenten die aan het project hebben deelgenomen voor hun openheid en hun eerlijke gesprekken. Ook danken we de AI Hub voor de financiering van het project, en onze collega's van de lectoraten Learning Technology & Analytics, Multilevel Regulation en Sustainable Talent Development voor hun expertise. We hopen dat deze toolkit je helpt om het gesprek in je eigen klas te starten. Feedback en ideeën zijn altijd welkom via M.Garg@hhs.nl.

Het projectteam

1 Inleiding

1.1 Over CHAI

De snelle opkomst van generatieve AI (GenAI) verandert hoe studenten leren en hoe docenten onderwijs ontwerpen en toetsen. Beleid zoals de EU AI Act en de instellingsrichtlijnen van De Haagse Hogeschool biedt waardevolle richting, maar is bewust breed geformuleerd zodat het flexibel blijft voor verschillende opleidingen en onderwijspraktijken. Daardoor blijven veel concrete vragen over GenAI-gebruik ter interpretatie over aan individuele cursussen en opleidingen. Tegelijkertijd beginnen studenten en docenten deze gesprekken vaak met heel verschillende niveaus van ervaring, vertrouwen en verwachtingen rond GenAI. De meeste bestaande initiatieven benaderen hen afzonderlijk, wat de kansen op gedeeld begrip en gezamenlijke besluitvorming beperkt.

CHAI (Contextual Honor Codes for AI Literacy and Academic Integrity) speelt in op dit gat. Het doel van het project is het bevorderen van verantwoord GenAI-gebruik in het hoger onderwijs door de co-creatie van AI honor codes te faciliteren: afspraken die studenten en docenten samen ontwikkelen om een gedeeld begrip van GenAI-gebruik binnen hun leeromgeving te formaliseren. Het project is gebaseerd op het principe van geïnformeerde keuze, dat de twee pijlers van het project verbindt: AI-regulering en gedeelde AI-geletterdheid. De pijler AI-regulering vertaalt brede institutionele en wettelijke richtlijnen naar praktische, contextrelevante afspraken. Via een gestructureerde dialoog bepalen studenten en docenten samen wanneer, hoe en waarom GenAI wel of niet gebruikt zou moeten worden in hun eigen cursus. Deze afspraken worden vastgelegd in een Honor Code, waarin onderwijsactiviteiten worden geordend naar oplopende niveaus van AI-gebruik, van Geen AI tot Volledig AI.

Even belangrijk is de ontwikkeling van gedeelde AI-geletterdheid. Omdat studenten en docenten met verschillende niveaus van bekendheid en behoeften naar GenAI kijken, brengt CHAI hen samen om een gemeenschappelijk beeld te vormen van wat GenAI-tools wel en niet kunnen. Naast het aanpasbare Honor Code-sjabloon ontvangen studenten en docenten daarom een aanvullend informatiepakket over de mogelijkheden, beperkingen, risico's en potentie van GenAI. Het project wordt gefinancierd door de AI Hub en uitgevoerd door een multidisciplinair team van De Haagse Hogeschool met expertise in AI en AI-geletterdheid (Learning Technology & Analytics), ethiek en recht (Multilevel Regulation) en co-creatie (Sustainable Talent Development). De methodiek is getest in pilots bij twee opleidingen, Bestuurskunde en Applied Computer Science, en wordt verfijnd voor breder gebruik binnen de hogeschool.

1.2 Wanneer gebruik je CHAI?

CHAI is flexibel in reikwijdte: het kan worden toegepast op een enkele opdracht, een module of een hele cursus. Jij bepaalt de context waarvoor de afspraken gelden, en deze context wordt vastgelegd in de Honor Code zelf.

Gebruik CHAI wanneer er in die context echte keuzeruimte is rond GenAI-gebruik:

- De opdracht, module of cursus bevat activiteiten waarin GenAI realistisch gezien een rol kan spelen, zoals schrijfopdrachten, projecten of presentaties, en het passende niveau van AI-gebruik staat open voor discussie.
- Institutionele en wettelijke richtlijnen laten concrete vragen over GenAI-gebruik open voor interpretatie, en je wilt duidelijke, gedeelde afspraken in plaats van beslissingen per geval.
- Je verwacht (of merkt al) dat studenten verschillende opvattingen en ervaringsniveaus met GenAI hebben, en dat onuitgesproken aannames kunnen leiden tot oneerlijke voordelen of integriteitsproblemen.
- Je introduceert een nieuwe opdracht of onderwijsvorm en wilt de verwachtingen rond AI-gebruik vanaf het begin helder hebben.

Het beste moment voor een CHAI-sessie is vroeg in de cursus, vóór de eerste beoordeelde activiteit, zodat de afspraken er zijn wanneer ze ertoe doen. Een sessie kan ook halverwege de cursus worden gehouden wanneer een conflict of een nieuwe AI-tool de situatie verandert (zie hoofdstuk 5).

CHAI is minder geschikt voor activiteiten waar geen onderhandelingsruimte is, zoals formele tentamens die onder de toetsregelingen vallen. Die horen op je lijst met niet-onderhandelbare activiteiten, die je aan studenten communiceert maar niet in stemming brengt.

1.3 De methodiek in het kort

De CHAI-methodiek bestaat uit:

- **Drie niveaus van AI-gebruik:** elke activiteit krijgt een van drie niveaus toegewezen: Geen AI (volledig zonder GenAI), GenAI-ondersteund (GenAI mag worden gebruikt om individueel gemaakt werk te plannen of te redigeren) of Volledig GenAI (GenAI mag worden gebruikt voor elk onderdeel van de taak).
- **Een stemsessie:** in een klassikale sessie van één uur stemmen docent en studenten anoniem over het niveau van AI-gebruik per activiteit via Mentimeter of Wooclap, en bespreken ze de resultaten totdat er een meerderheid is.
- **Het Honor Code-sjabloon:** de afspraken worden vastgelegd in een aanpasbaar sjabloon (zie bijlage), dat de activiteiten per AI-niveau ordent en vastlegt hoe AI-gebruik wordt verantwoord, bijvoorbeeld door prompts te delen of GenAI-content te citeren. Docent en studenten ondertekenen het als gezamenlijk commitment.

2 De sessie voorbereiden

2.1 Neem het voorbereidende materiaal door

Lees vóór de sessie de volgende materialen door:

- **Informatiepakket:** behandelt de basis van AI en het AI-beleid binnen De Haagse Hogeschool en Europa.
- **Honor Code-format:** het sjabloon waarin de afspraken worden vastgelegd (zie bijlage).

2.2 Stel de lijst met cursusactiviteiten op

Maak een lijst van de cursusactiviteiten waarbij GenAI mogelijk gebruikt kan worden, zoals beoordeelde opdrachten en activiteiten in de les. Geef aan welke activiteiten onderhandelbaar zijn en welke niet, en communiceer dit aan je studenten. Vraag studenten om andere activiteiten toe te voegen waarbij GenAI volgens hen in deze cursus gebruikt zou kunnen worden. De gecombineerde definitieve lijst wordt gebruikt tijdens de klassikale sessie, waarin docent en studenten per activiteit stemmen met een tool zoals Mentimeter of Wooclap.

2.3 Informeer je studenten

Informeer je studenten zo vroeg mogelijk over de sessie en deel het informatiepakket met hen, bijvoorbeeld via Brightspace.

3 De sessie uitvoeren

De sessie duurt ongeveer één uur en bestaat uit drie delen.

3.1 Zet de presentatie klaar

Zet de presentatie klaar op de beamer in het lokaal. De hoofdactiviteit verloopt via Mentimeter of Wooclap; log daarom vóór de sessie in op de gekozen tool en controleer of het stemscherm voor alle studenten goed zichtbaar is.

3.2 Introduceer het project en begeleid de stemming

Begin met een korte introductie van het CHAI-project en het doel van de sessie: samen afspraken maken over het gebruik van GenAI in deze cursus en die afspraken vastleggen in een Honor Code. Leg de drie niveaus van AI-gebruik uit waarover de klas stemt (Geen AI, AI-ondersteund en Volledig AI) en benoem welke activiteiten niet-onderhandelbaar zijn en dus niet in stemming komen. Maak duidelijk dat dit een gezamenlijke beslissing is: je stemt zelf mee met de studenten.

Loop daarna elke cursusactiviteit op de lijst langs en begeleid de stemming:

1. **Presenteer de activiteit.** Vertel wat de activiteit inhoudt en wat het leerdoel is, zodat studenten stemmen met het doel van de activiteit in gedachten.

2. **Open de stemming.** De hele klas stemt via Mentimeter of Wooclap over het niveau van AI-gebruik. De docent stemt ook mee, als gelijkwaardige deelnemer aan de afspraak. Anoniem stemmen moedigt iedereen aan om eerlijk te antwoorden.

3. **Toon en bespreek de resultaten.** Laat de uitslag zien en nodig studenten uit de meerderheid én de minderheid uit om hun overwegingen toe te lichten.

4. **Stem opnieuw indien nodig.** Is er geen meerderheid, bespreek het dan verder en stem opnieuw totdat er een meerderheid is. Hoofdstuk 4 beschrijft hoe je omgaat met aanhoudende onenigheid.

5. **Maak afspraken over de verantwoording van AI-gebruik.** Bespreek bij activiteiten op het niveau GenAI-ondersteund of Volledig GenAI ook hoe het AI-gebruik wordt verantwoord: moeten prompts of chatlogs worden gedeeld, en moet GenAI-content worden geciteerd? Deze afspraken vullen de kolom ‘Verantwoording van AI-gebruik’ van het Honor Code-sjabloon.

6. **Bespreking en afsluiting.** Vat na afloop van alle stemmingen en discussies de uitkomsten samen en licht de vervolgstappen toe: hoe de Honor Code wordt opgesteld, gedeeld en herzien.

Houd de tijd in de gaten: bij een sessie van één uur hangt de beschikbare stem- en discussietijd per activiteit af van de lengte van de activiteitenlijst. Geef daarom prioriteit aan de activiteiten waarover de meningen waarschijnlijk het meest verschillen.

3.3 Stel de definitieve Honor Code op en deel deze

Stel de definitieve Honor Code op basis van de afspraken uit de sessie op. Gebruik het sjabloon in de bijlage en deel het concept met je studenten. Om de definitieve Honor Code aan te nemen kunnen studenten deze ondertekenen, of wordt de code voor alle studenten beschikbaar gesteld via Brightspace.

4 Tot overeenstemming komen bij verschillende meningen

Stemmen leidt niet altijd tot volledige consensus. Sommige studenten willen het gebruik van AI bij een bepaalde activiteit misschien verder bespreken. Dit hoofdstuk biedt een gestructureerd proces voor die situaties, geïllustreerd met twee voorbeelden.

4.1 Een gestructureerd beslisproces

Bepaal voor elke omstreden activiteit eerst het beoogde AI-gebruik naast het leerdoel van die activiteit: hoeveel AI-gebruik past bij deze activiteit, gegeven wat studenten ervan moeten leren? Volg daarna deze stappen:

1. **Stem.** Docent en studenten stemmen over een van de drie niveaus: Geen AI, AI-ondersteund of Volledig AI.
2. **Breng de onderliggende waarden in kaart.** Begrijp wat elke positie drijft. Veelvoorkomende waarden zijn: academische integriteit, werkdruk, privacy en gegevensbescherming, leren en ontwikkeling, klimaatimpact en oneerlijk voordeel.
3. **Los het op.** Afhankelijk van de uitkomst geldt een van de twee onderstaande routes.

4.1.1 Route 1: Volledige consensus

De klas bereikt 100% overeenstemming. Leg het afgesproken niveau vast in de Honor Code en ga door naar de volgende activiteit.

4.1.2 Route 2: Meerderheid - Compromis

De klas is verdeeld en er moet een middenweg worden gevonden. De leidende vraag is: raakt dit de integriteit van de toetsing?

- **Zo ja:** de docent bewaakt de beslissing. Het oordeel van de docent over het passende AI-niveau is dan doorslaggevend.

Voorbeeld. Bij een individueel essay stemt het grootste deel van de klas (inclusief de docent) voor AI-ondersteund, maar een groep studenten stemt voor Volledig AI omdat het genereren van conceptteksten tijd zou besparen. De leidende vraag is of Volledig AI de integriteit van de toetsing raakt. Dat is hier het geval: het leerdoel van het essay is zelfstandig argumenteren, en dat kan niet worden beoordeeld als de tekst door AI is gegenereerd. De docent bewaakt daarom de beslissing en stelt het niveau vast op AI-ondersteund: GenAI mag worden gebruikt om concepten te verhelderen en taal te verbeteren, maar niet om tekst te genereren. Als onderdeel van het compromis maakt de klas afspraken over verantwoording: studenten delen de prompts die ze hebben gebruikt, zodat de docent kan zien hoe AI aan het werk heeft bijgedragen.

- **Zo nee:** de klas stemt opnieuw, of er wordt eerst een voorbeeldcasus besproken om de kwestie te verhelderen. Discussie en dialoog staan hier centraal. Openheid helpt om tot een compromis te komen. Studenten kunnen bijvoorbeeld de prompts delen die ze hebben gebruikt, zodat de docent kan zien hoe AI aan het werk heeft bijgedragen.

Voorbeeld. Bij een groepspresentatie is de klas verdeeld tussen Geen AI en AI-ondersteund voor het ontwerpen van de slides. De leidende vraag is of AI-ondersteund slideontwerp de integriteit van de toetsing raakt. Dat is niet het geval: de beoordeelde vaardigheden zijn presenteren en redeneren, niet het maken van slides. De klas bespreekt een voorbeeldscenario, een groep die GenAI gebruikt voor de lay-out en visuals van de slides, en stemt daarna opnieuw. Na de discussie kiest een meerderheid voor AI-ondersteund: GenAI mag worden gebruikt voor opmaak en visuals, terwijl de inhoud van de presentatie door de studenten zelf wordt gemaakt.

4.2 Studenten die de sessie missen

Een student die niet aanwezig is bij de klassikale sessie kan niet meestemmen met de rest van de groep. Deel het informatiepakket en de concept-Honor Code achteraf met afwezige studenten, en geef hun de gelegenheid om zorgen te uiten voordat de Honor Code wordt aangenomen. Daarna committeren zij zich op dezelfde manier aan de code als de rest van de klas.

5 De Honor Code herzien

De Honor Code is een levende afspraak. Plan vooraf twee reflectiemomenten en wees bereid het gesprek te heropenen wanneer de omstandigheden veranderen.

5.1 Geplande momenten

- **Tussentijds checkpoint:** een reflectiemoment, meestal halverwege de module.
- **Einde van de module:** blik gezamenlijk terug op wat wel en niet werkte.

5.2 Momenten naar aanleiding van gebeurtenissen

Herzie de Honor Code wanneer:

- het AI-beleid van de hogeschool verandert;
- een student of docent erom vraagt;
- de code niet wordt nageleefd door een student of groep studenten;
- veel studenten achteraf om uitzonderingen vragen, bijvoorbeeld wanneer een groot deel van de klas mailt om af te zien van de afspraak of om uitzonderingen vraagt;
- AI-tools halverwege het semester sterk veranderen;
- er een conflict ontstaat, tussen docent en student of tussen studenten onderling.

Bijlage: Honor Code-sjabloon

Datum: _____

Cursuscode: _____

Docent: _____

Context (bijv. de hele cursus / een individuele opdracht / een module): _____

Het doel van deze Honor Code is het formaliseren van de afspraken die tijdens de CHAI-sessie zijn gemaakt over verantwoord GenAI-gebruik in de specifieke leeromgeving. De onderstaande rubric geeft de afspraken uit deze discussie weer:

Rubric GenAI-gebruik

Niveau van AI-gebruik	Beschrijving van de niveaus	Onderwijsactiviteiten	Verantwoording van AI-gebruik	Motivatie voor deze keuze (optioneel)
1. Geen AI	Deze taken worden volledig zonder GenAI uitgevoerd.	...	n.v.t.	
2. GenAI-ondersteund	GenAI mag worden gebruikt om individueel gemaakt werk te plannen of te redigeren.	...	Moeten prompts of chatlogs worden aangeleverd? ☐ Ja ☐ Nee ☐ Alleen op verzoek van de docent	
3. Volledig GenAI	GenAI mag worden gebruikt voor elk onderdeel van de taak*.	...	Moet GenAI-content worden geciteerd? ☐ Ja ☐ Nee ☐ Alleen op verzoek van de docent	

* Let op: alle externe richtlijnen en beperkingen (bijv. de EU AI Act, de AVG en het hogeschoolbrede AI-beleid) blijven van toepassing.

☐ Ik heb de bovenstaande afspraken gelezen en begrepen.
☐ De bovenstaande rubric geeft mijn eigen intenties met GenAI in deze cursus correct weer.
☐ Ik stem ermee in deze Honor Code aan te nemen als bevestiging van mijn commitment aan de waarden, principes en ethiek van academische integriteit in deze cursus en binnen De Haagse Hogeschool als geheel.

Handtekening: _____

Naam: _____